

Nyelvtanulási eredményessége társadalmi, kulturális és gazdasági tőke tükrében

Novák Ildikó Debreceni Egyetem HTDI Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program

Szakirodalmi háttér

Bernstein (1971); Bourdieu (1978, 1999); Boudon (1981); Coleman (1990); Pusztai (2009, 2011): tőkék és iskolai eredményesség
Granovetter (1990); Pusztai (2011): gyenge kötések

Bernstein (1971); Bourdieu (1978); Boudon (1981): anyagi tőke és iskolai eredményesség

Terestyéni (1981); Vágó (2000); Csapó (2001); Kormos és Csizér (2005); Józsa és Nikolov (2005); Lannert et.al (2006); Imre (2007): szülők iskolázottsága és nyelvtanulási eredményesség összefüggései

Ottó és Nikolov (2003); Lannert (2004): anyák hatása; **Kovai és Zombory (2000); Bocsi (2018):** apák hatása a nyelvtanulási sikerekre

A kutatásról

- Pilot kutatás
- Kvantitatív kérdőíves felmérés (N=105)
- 2018 dec - 2019 jan
- 7 debreceni középiskola
- (4 gimnázium, 3 szakgimnázium)
- Korlát: alacsony elemszám->
 - alapmegoszlás
 - keresztábra elemzések

A minta

- 9–12. középiskolai évfolyam
36% 12. évfolyam tanulója
- 15 – 20 életév
- 42% szakgimnáziumi tanuló
58% gimnáziumi tanuló
- apák 37%-a, anyák 40%-a diplomás
- 76% - család szubjektív anyagi helyzete kiváló

Kutatási kérdések

1. Eredményesebb nyelvtanulást várhatunk-e **erős társadalmi tőke** jelenlétében?
2. Mely **kulturális tőkeelemek hatnak** a nyelvtanulási eredményességre?
3. Hatással vannak-e **anyagi tőkebeli különbségek** a tanulók nyelvtanulási sikereire?

Objektív és szubjektív nyelvtanulási eredményesség

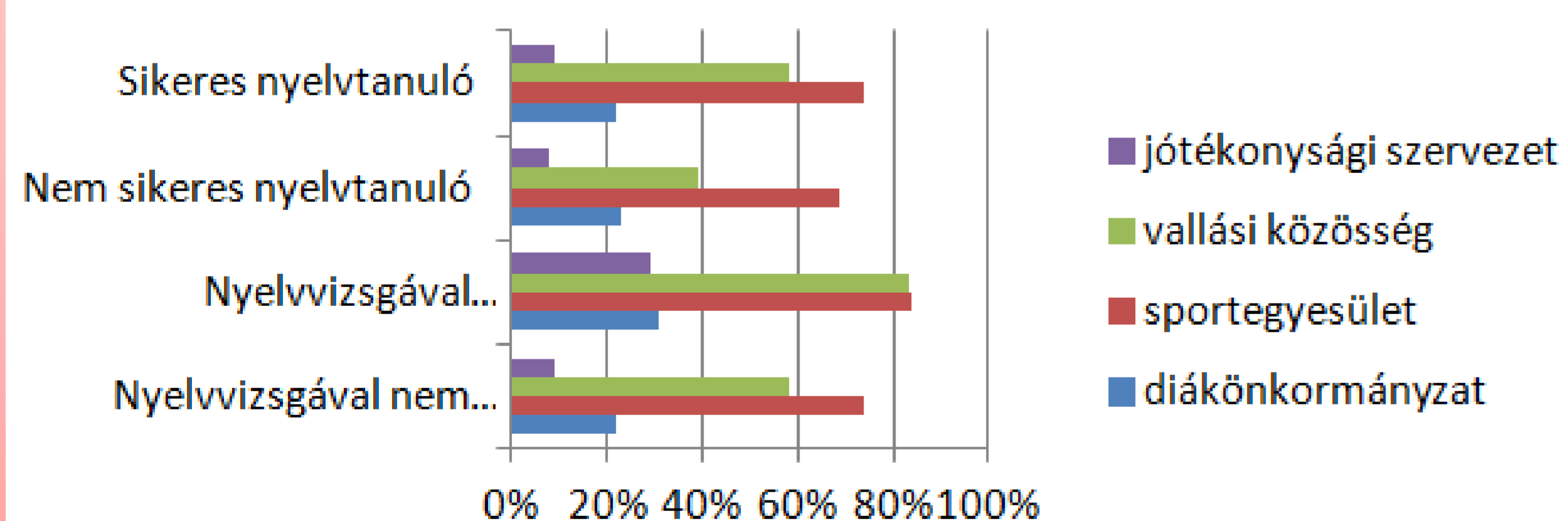
- A kutatási kérdéseink megválaszolásánál az nyelvtanulási eredményességet objektív és szubjektív szempontból is mértük
- **Objektív eredményesség** mérése: **nyelvvizsgával való rendelkezés**
- **Szubjektív eredményesség** mérése: **önértékelés**, sikeres nyelvtanulónak tartja-e magát

Eredmények:

1. Társadalmi tőke

- a **csoporthoz tartozás** pozitív hatását mértük
- a nyelvvizsgával rendelkezők esetén a **diákönkormányzati, sportegyesületi, vallási közösségi és jótékony szervezeti tagság** hatása volt erős.
- a sikeres nyelvtanulói megítélés mögött a **sportegyesületi és a vallási közösségi tagság** támogató hatása rajzolódott ki.

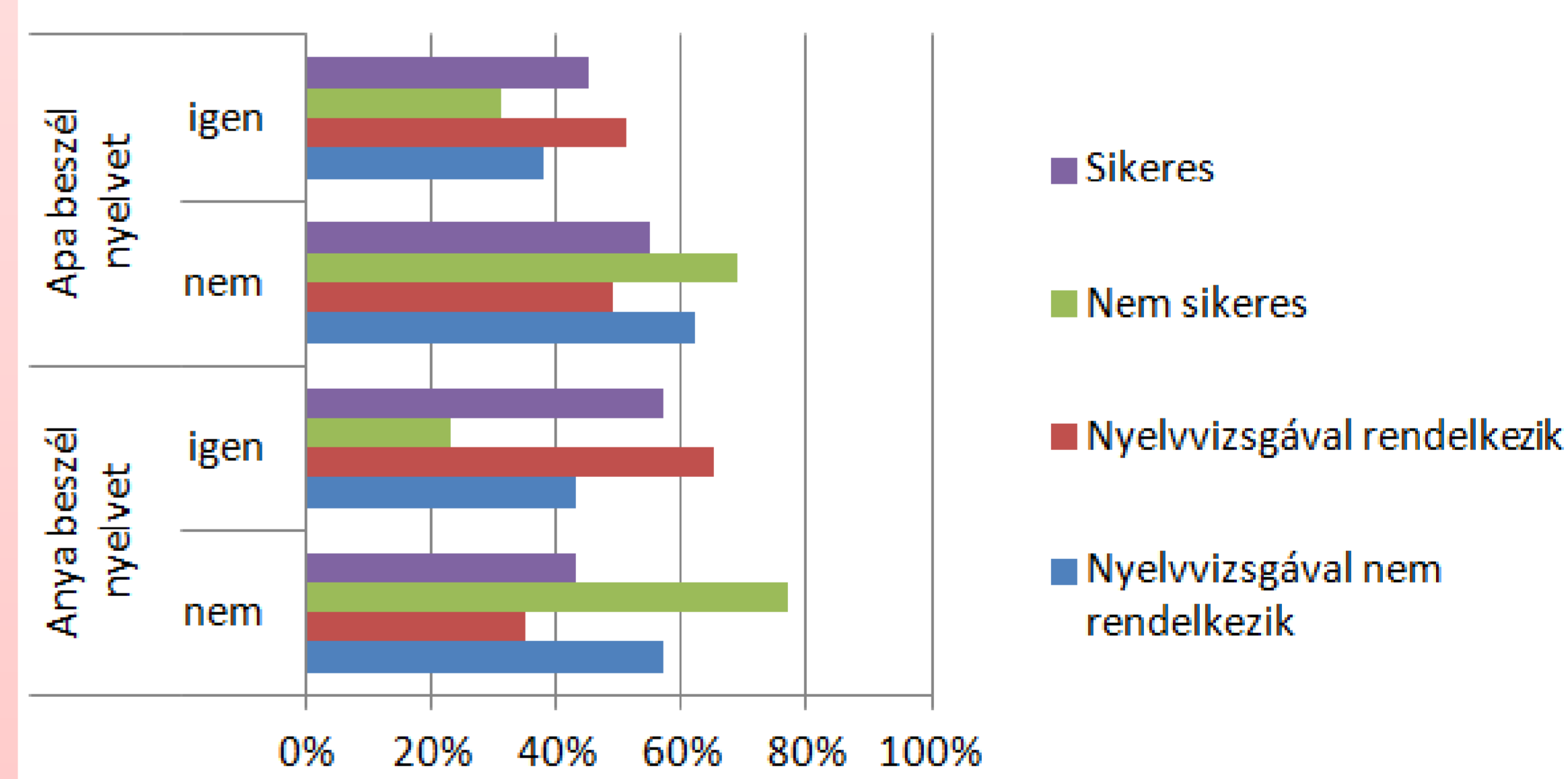
Csoporthoz tartozás hatása

2. Kulturális tőke

- **A szülői**, azon belül legerősebben az **anyai nyelvtudás hatása** mutatkozott befolyásoló tényezőnek.

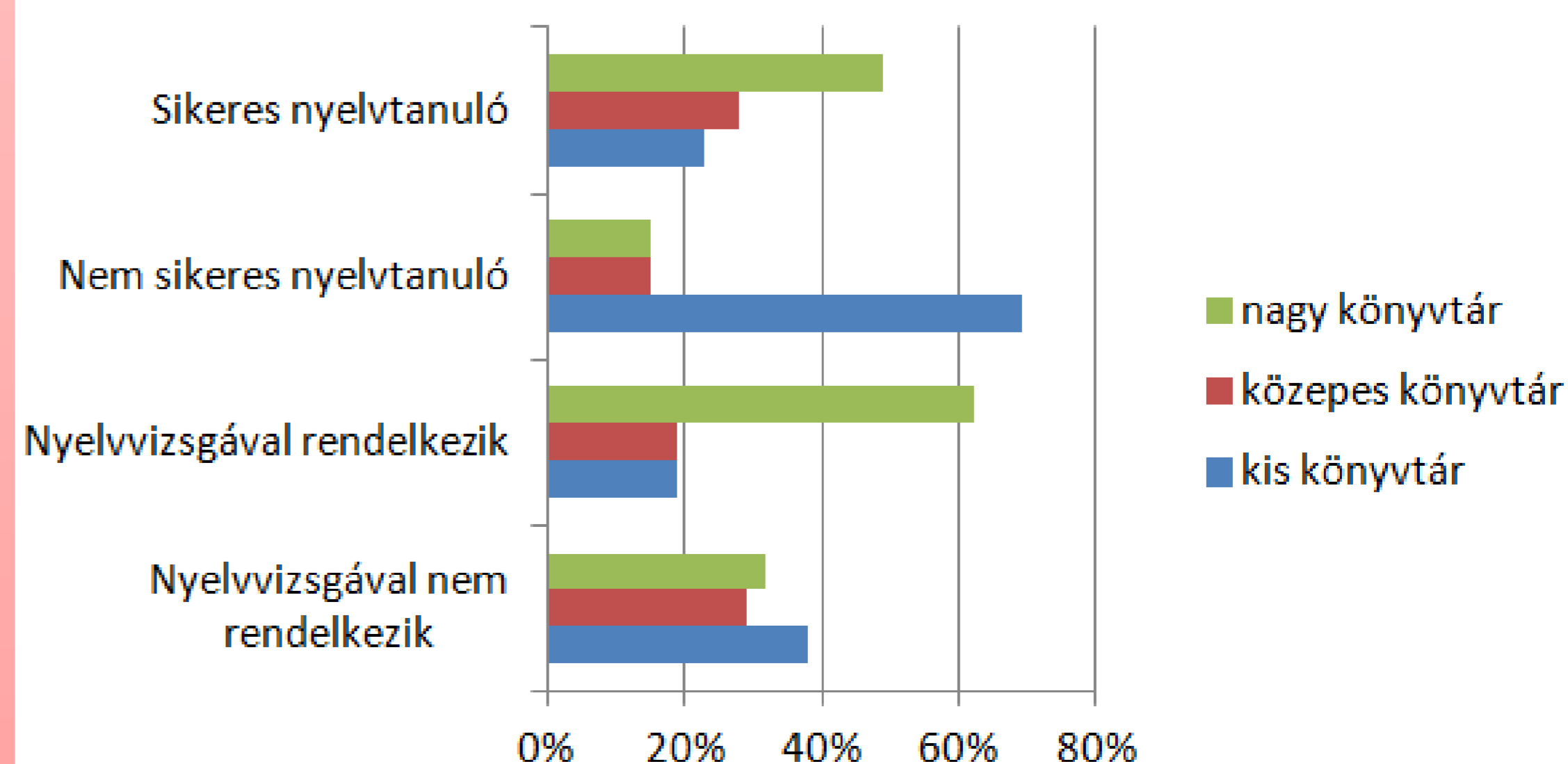
Anyai és apai hatás

- Eredményeink szerint bármilyen gyakorisággal végzett **művelődési aktivitás nyelvtanulást segítő hatással bír**, de az egyes tevékenységek **egyértelmű hatását nem tudtuk kimutatni**.

- A **családi könyvtár**, mint tárgyiasult kulturális tőke, **jelentős mértékű különbséget mutatott** a nyelvvizsgával rendelkezők és a sikeresek javára.

Családi könyvtár nagysága

Összegzés:

A különféle tőkék szubjektív (önértékelés) és objektív (nyelvvizsga) nyelvtanulási eredményességre való hatását vizsgáltuk. A társadalmi tőke tekintetében a csoporthoz tartozás, a kulturális tőke esetén a szülői, különösen az anyai nyelvtudás és a családi könyvtár nagysága bizonyult meghatározónak, míg az anyagi tőke kismértékű hatását mértük.